

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn 'duurzame productiemiddelen': spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert, te produceren. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art.12) schrijft voor, dat in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering/stedelijk water, groen en gebouwen aan de orde worden gesteld. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de Begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft daar meer inzicht in. Per onderwerp wordt ingegaan op het beleidskader, de voornemens voor de komende periode en de financiële consequenties voor de gemeente Steenbergen.

Bouwkundig en civieltechnisch onderhoud accommodaties

Gebouwen

Afgelopen maanden heeft team Vastgoed het Meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 Gebouwen en Sportparken geactualiseerd. Het Beheerplan moet conform de BBV om de 5 jaar geactualiseerd worden. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in deze Begroting. In onderstaande tekst wordt een en het ander nader toegelicht. Het Meerjarenonderhoudsplan Vastgoed is gericht op het onderhoud van de gemeentelijke panden en betreft het bouwkundig onderhoud, elektrotechnisch onderhoud en werktuigbouwkundig onderhoud. Middels conditiemetingen conform NEN 2767 zijn opnames gemaakt van de technische gebreken en heeft de bepaling van condities van bouw- en installatiedelen plaats gevonden.

De NEN 2767 kent de volgende scores:

Conditie score	Omschrijving	Toelichting
1	Uitstekend	Incidenteel geringe gebreken
2	Goed	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijk	Plaatselijk zichtbare veroudering
4	Matig	Functieervulling van bouw en installatiedelen incidenteel in gevaar.
5	Slecht	De veroudering is onomkeerbaar
6	Zeer slecht	Technisch rijp voor de sloop.

In de Perspectiefnota is aangegeven onderhoudsniveau 3 te hanteren, Deze is dan ook gehanteerd als onderhoudsniveau voor de op te stellen meerjarenonderhoudsplannen.

Binnen het onderhoud wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende typeonderhoud:

- Klachtenonderhoud: dit zijn werkzaamheden die voortvloeien uit storingen of klachten die zich kunnen voordoen;
- Onderhoudsabonnementen: dit zijn onderhoudscontracten die zijn afgesloten voor het verrichten van jaarlijks onderhoud, vanwege verplichtingen vanuit wet en regelgeving of contracten die zorgdragen dat het bedrijfsproces is geborgd. Voorbeelden hiervan zijn: onderhoud aan beveiligingsinstallaties, werktuigbouwkundige installaties (ventilatie, verwarming, etc.);
- Bouwkundig onderhoud: dit zijn planmatige onderhoudsactiviteiten. Voorbeelden hiervan buitenschilderwerk, vervanging glas, hang en sluitwerk, etc.

Het meerjarig onderhoudsplan is opgesteld en begroot op basis van conditiemetingen (inspecties) en hetgeen wat conform de reguliere planning vervangen of onderhouden dient te worden. Tussentijds kunnen zich bij de accommodaties bepaalde ontwikkelingen zich voordoen, zoals verkoop, andere bestemming, nieuwbouw of sloop. In deze situaties vindt er alleen het noodzakelijk onderhoud plaats en worden er afwegingen gemaakt of regulier onderhoud of vervanging wel door moeten gaan.

De geplande toename in kosten van klachtenonderhoud en abonnementen wordt veroorzaakt door prijsstijgingen en het feit dat vanaf 2024 dit soort werkzaamheden door de markt worden uitgevoerd. Het financiële effect hiervan komt ten laste van de exploitatie.

Onderhoudsvoorziening voor gebouwen en sportparken

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat het opzetten van een onderhoudsvoorziening noodzakelijk is, zodat pieken in de onderhoudskosten (bouwkundig onderhoud) opgevangen kunnen worden. Zodoende is voor het bouwkundig onderhoud bij de Begroting 2023 een onderhoudsvoorziening "Gebouwen/sportparken" gevormd voor de geplande werkzaamheden voor de komende 10 jaar. De jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening bedraagt vanaf 2023 € 90.482.

Investerings

In de BBV is opgenomen dat investeringen met maatschappelijk nut met ingang van 2017 gelijk moeten worden behandeld als investeringen met een economisch nut. Daarmee is het waarderen en activeren van en het afschrijven op investeringen met maatschappelijk nut verplicht. In het Meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 Gebouwen en Sportparken is een inventarisatie gemaakt voor de benodigde (vervangings-)investeringen. In de begroting 2024 zijn daar nog enkele aanpassingen gedaan en deze worden Het gaat dan om aanpassingen aan gebouwen en sportparken die vervangen worden of die leiden tot een kwaliteitsverbetering en invloed heeft op gebruiksduur van een objec). Deze aanpassingen dienen te worden geactiveerd op de balans en te worden afgeschreven. Er is dan geen sprake van groot onderhoud. In de "Nota Waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Steenbergen" zijn de geldende afschrijvingstermijnen vermeld. Het gaat dan om aanpassingen met een omvang groter dan €10.000.

De bestaande investeringskredieten zijn beoordeeld en indien nodig aangepast naar het verwachte prijspeil. De realisatie van de maatregelen vindt zoveel mogelijk plaats volgens de principes van het projectmatig werken, de te maken kosten kunnen over meerdere jaren zijn gespreid. De bijbehorende kapitaallasten hiervan zijn structureel en zijn bij de begrotingsvoorstellen ten laste van de exploitatie gebracht.

Verduurzaming op korte termijn

De gemeente wordt – als eigenaar van accommodaties - steeds vaker verzocht om duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Hoewel op dit moment er nog geen gemeentelijk duurzaamheidsbeleid beschikbaar is, zal per situatie worden bezien waar en op welke wijze aan deze verzoeken kan worden tegemoet gekomen. Op basis van een eerste inschatting de zijn in deze Begroting investeringsbedragen opgenomen om deze duurzaamheidsmaatregelen (zoals zonnepanelen en Ledverlichting) te realiseren bij een aantal gemeentelijke gebouwen vooruitlopend op de beleidsvaststelling.

De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Groot onderhoud (via de voorziening)	166.034	42.076	138.264	192.912
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	90.482	90.482	90.482	90.482
Kosten abonnementen	119.202	125.018	131.126	137.544
Kosten klachtenonderhoud	63.151	66.183	69.370	72.708
Totaal	272.835	281.683	290.978	300.734

	2024	2025	2026	2027
Investerings				
Renovatie dak werkplaats	52.812			
Cv + boiler Tennispark Steenberg	13.915			
Beveiligingsinstallaties peuterspeelzaal Pipi	32.670			
Beveiligingsinstallatie gemeentehuis	65.000			
Zonnepanelen gemeentelijke gebouwen	250.000			
LED + noodverlichting gemeenschapshuis 't Cromwiel	199.650			
LED + nood verlichting MFA Kruisland	223.850			
LED + nood verlichting dorps huis Dinteloord	30.250			
Verv. ledverlichting gemeentehuis		253.906		
Verv. asfalt werkplaats		165.038		
Verwarminginstallatie Brandweergarage Steenberg		65.000		
Warmwatervoorzieningsinstallatie Sporthal t Cromwiel		42.350		
Vloer Gymzaal Merijntje N-V		19.765		
Renovatie dak + isoleren gemeenschapshuis De Veert		50.820		
Beveiligingsinstallatie dorps huis Dinteloord		45.980		
Brandmeldinstallatie peuterspeelzaal Pipi		21.190		
CV ketel gemeentehuis			66.016	
Renovatie dak + isoleren Brandweergarage Dinteloord			30.182	
Beveiligingsinstallatie Sporthal t Cromwiel			48.400	
Verv. led- en noodverlichting Gymzaal Merijntje N-V			24.200	
Verv. lift dorps huis Dinteloord			54.450	
Renovatie dak woonwagencentra			31.460	
Verwarminginstallatie werkplaats				18.180
Vloer sporthal Sporthal t Cromwiel				41.893
Brandmeldinstallatie Sporthal de Buitelstee				26.620
Brandmeldinstallatie Bibliotheek Blauwstraat 30				18.000
Warmwater- en verwarmingsinstallatie dorps huis Siemburg				78.650
Totale investeringen	€ 868,147	€ 664,049	€ 254,708	€ 183,343
Looptijd	t/m 2032			

Sportparken

Aan de hand van het Meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 Gebouwen en sportparken worden de Sportaccommodaties onderhouden, de uitkomsten daarvan zijn verwerkt in deze begroting. De werkwijze hiervan is nader toelicht bij het kopje "gebouwen".

Nog goed bespeelbare velden worden niet zomaar tussentijds te vervangen. Periodiek worden kunstgrasvelden gekeurd, ze dienen te voldoen aan de eisen voor het bespelen van de KNVB. In 2024 wordt een kunstgrasveld in Dinteloord vervangen om die reden. Hoewel er voor vervanging van toplagen geen beleid beschikbaar is, is hierover – na zorgvuldige afweging – inmiddels een bestuurlijk besluit genomen. De prijzen voor vervanging van toplagen van kunstgrasvelden zijn de afgelopen jaren fors gestegen vanwege o.a. inflatie, milieueisen, veiligheid en infill van de kunstgrasvelden.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 zijn de geplande vervangingsinvesteringen vermeld. De volgende bedragen zijn voor 2024 – 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Groot onderhoud (via de voorziening)	48.000	12.000	31.157	12.000
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	-	-	-	-
Investerings				
Hybridewarmtepomp zwembad de Aquadintel	84.700			
Chloordoseer installatie zwembad de Meermin	18.150			
Straatw., riol. rondom baden en middenterrein zwembad Aquadintel	102.245			
Zwavelzuur- en chloortank zwembad de Meermin		102.850		
Verv. zwembadfolie + leidingen zwembad Aquadintel		338.800		
Sportpark Welberg vervanging toplaag		420.000		
Sportpark Seringenlaan renovatie toplaag natuurgras		112.000		
Verv. boilers en zonne-energie Zwembad de Meermin			91.960	
Sportpark Seringenlaan vervanging toplaag			420.000	
Vervanging zwembadfolie Zwembad de Meermin				323.675
Regeltechniek installatie Zwembad Aquadintel				38.720
Zwembad de Meermin Badafdekking				127.050
Sportpark Kruisland vervanging toplaag				420.000
Sportpark De Danen vervanging toplaag				420.000
Totale investeringen	205.095	973.650	511.960	1.329.445
Looptijd	t/m 2032			

Beheerplan (asset) Wegen

Het Beheerplan (assetsheet) Wegen omvat het beheer en onderhoud van alle openbare wegen in de gemeente Steenberg. De scope omvat alle verhardingen, halfverhardingen en

onverharde wegen. Buiten de scope valt het wegmeubilair, zoals bebording en bewegwijzering en het verzorgend onderhoud zoals straatvegen, onkruidbestrijding op verhardingen en gladheidsbestrijding. Het Beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheerstrategie

Bij de vaststelling van het Beheerplan Wegen is gekozen is voor kwaliteitsniveau B voor het openbaar gebied. Uitzondering daarin zijn de centrumlocaties en begraafplaatsen. Hier is gekozen voor kwaliteitsniveau A. De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Klein onderhoud

- Betreft het repareren van schades van beperkte omvang;
- Betreft plaatselijk onderhoud en herstel aan de verharding om de veiligheid en kwaliteit te waarborgen;
- Plaatselijk onderhouden herstel van onverharde wegen zoals schaven en vullen;
- Klein onderhoud wordt uitgevoerd door een ondersteunend team (WVS) van de buitendienst op basis van klachten en meldingen en door aannemers op basis van een klein onderhoudsopname die gelijktijdig met de periodiekeweginspecties wordt uitgevoerd.

Groot onderhoud en vervanging

- Betreft het repareren van schades van een grote omvang;
- Groot onderhoud vindt planmatig plaats naar aanleiding van periodieke weginspecties en het Beheerplan;
- Als de kwaliteit van de verharding de ondergrens van het vastgestelde ambitieniveau heeft overschreden of op korte termijn gaat overschrijden, dan wordt er onderhoud ingepland. Er vindt vooraf integrale afstemming met andere disciplines plaats;
- Bij einde levensduur wordt een nieuwe constructie aangebracht met mogelijk nieuwe inrichting, integrale aanpak. Een en ander wordt middels een investeringskrediet aan de raad voorgelegd.

Bij het onderhoud van asfaltverhardingen wordt geen vervangingsmaatregel (rehabilitatie) meer aan het eind van de levensduur gepland. Er wordt zo lang mogelijk “eeuwigdurend onderhoud” gepleegd. Wanneer de beheerder op een gegeven moment bij specifieke situaties toch over moet gaan tot vervanging van de asfaltverharding wordt hiervoor een aanvullend investeringsvoorstel gedaan met een afschrijving in 25 jaar.

Realisatie

Er wordt een Jaarprogramma BRA-BOR opgesteld waarin de programmering van de projecten op hoofdlijnen wordt vastgelegd en gepland. Er wordt volgens de gebiedsgerichte aanpak gewerkt. Van een gebied wordt samen met de inwoners, dorpsraden en andere belanghebbende een zogenaamde “leefbaarheidsscan” gemaakt.

Hierbij wordt verder gegaan dan alleen het onderhoud. Niet alleen alle facetten van de openbare ruimte onder en boven de grond komen hierbij aan bod, ook wordt gekeken naar aspecten als (verkeers-)veiligheid, parkeergelegenheid, het feitelijke grondgebruik in relatie tot de eigendomssituatie en klimaatadaptatie. De planvorming kent daardoor een langere doorlooptijd. Daarnaast worden werkzaamheden zoveel mogelijk gebundeld (synergievoordeel voor de gemeente en beperking van de overlast voor de burgers) en in de markt geplaatst om marktwerking optimaal te benutten.

Wegbeheer en reconstructies

Bij het uitvoeren van planmatig onderhoud wordt de eerste informatie opgehaald bij de bewoners en belanghebbenden, waardevolle informatie voor het opstellen van de eerste ontwerpvarianten. Tijdens een inloopavond kunnen deze bijdragen tot het maken van keuzes.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Groot onderhoud wegen (via de voorziening)	3.189.182	3.265.207	2.549.039	1.136.351
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	1.684.189	1.684.189	1.684.189	1.684.189
Klein onderhoud wegen	252.800	252.800	252.800	252.800
Totaal	1.936.989	1.936.989	1.936.989	1.936.989
Investerings				
vervanging wegen	487.251	804.000	1.015.000	270.000
Totale investeringen	487.251	804.000	1.015.000	270.000
Looptijd	t/m 2025			

Binnen de sector van de civiele techniek hebben zich de afgelopen jaren sterke prijsontwikkelingen voorgedaan die zich samen met de ontstane marktomstandigheden (o.a. beperkte beschikbare capaciteit en lange levertijden) manifesteren in aanmerkelijke kostenstijgingen. In de voorliggende begrotingscijfers zijn deze invloeden zo goed als mogelijk verwerkt. Oude investeringskredieten (van voor 2023) zijn bij het 213a onderzoek of in de Tussenrapportage 2023 naar beneden bijgesteld, indien deze pas na 2023 plaatsvinden. In de nieuwe investeringsbedragen wordt rekening gehouden met eventuele achterstanden, die vanuit het verleden zijn ontstaan. Tenslotte zijn in de investeringsbedragen en bij het budget voor groot onderhoud middelen opgenomen voor de zogenaamde VAT kosten, zodat er voldoende middelen aanwezig zijn in het desbetreffende begrotingsjaar voor de voorbereiding, aanbesteding en toezicht van een project.

Zoals in voorgaande alinea is omschreven zijn in deze begroting de investeringsbedragen en het bedrag aan groot onderhoud aangepast naar het huidige prijspeil en een realistische planning. Daarbij is ook beoordeeld of de huidige omvang van de dotatie aan de voorziening wegen voor de komende 10 jaar toereikend is. Dit is het geval. Doordat voorgaande jaren weinig is geïnvesteerd en weinig groot onderhoud is gepleegd, heeft de Voorziening Wegen nu een behoorlijke omvang van ruim € 11 miljoen. Met de huidige plannen daalt de omvang van deze Voorziening komende 10 jaar tot een bedrag tussen de € 2 en € 3 miljoen. Bij een lagere stand van de Voorziening zal in de nabije toekomst een hogere structurele dotatie noodzakelijk zijn.

Er zal strak gemonitord worden of de huidige begrote middelen nog voldoende zijn/blijven voor de geplande werkzaamheden.

Beheerplan (asset) Civieltechnische Kunstwerken

Het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken is gericht op het beheer en onderhoud van deze objecten in de gemeente Steenberg en in eigendom en in beheer en onderhoud zijn bij de gemeente. De scope omvat onder andere bruggen, viaducten, keermuren, beschoeiingen, steigers, duikers en overige objecten. Het Beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheer

De administratieve data en de gegevens van de kwaliteit van de objecten zijn geheel op orde, volledig en actueel. Zij vormen de basis voor een gedegen prognose van het planmatig en vervangings-onderhoud in het Beheerplan.

Beheerstrategie

De beheerstrategie sluit aan bij de landelijk gehanteerde visie en richtlijnen van het CROW. De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie.

Klein onderhoud

Het klein onderhoud bestaat uit dagelijkse onderhoudswerkzaamheden welke bedoeld zijn om de duurzaamheid van de kunstwerkonderdelen te behouden. Voorbeelden van maatregelen die onder klein onderhoud vallen zijn schilderen van leuning, plaatselijk herstel van (hout)constructies en het reinigen van hemelwaterafvoeren.

Groot onderhoud

Het uitvoeren van groot onderhoud is bedoeld om de civieltechnische kunstwerken technisch gezien veilig en functioneel te houden. Voorbeelden van groot onderhoud zijn het vervangen van constructieonderdelen en onderhoud aan metselwerk en voegen.

Vervanging

Op het moment dat onderhoud niet afdoende of rendabel is om de veiligheid te kunnen garanderen, dient een kunstwerk gerenoveerd of geheel vervangen te worden.

Monitoring

Door gestructureerd en systematisch inspecties en onderzoeken uit te voeren, kan afname van de kwaliteit tijdig worden gesignaleerd. De verkregen kwaliteitsgegevens vormen tezamen met de leeftijd van het kunstwerk de onderlegger voor het opstellen van de Meerjarenonderhoud-maatregelen.

Realisatie

Naast de reguliere werkzaamheden wordt in 2024 e.v. gewerkt aan het vervangen van diverse grondkeringen. In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Groot onderhoud (via de voorziening)	4.300	50.300	43.200	164.986
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	75.000	75.000	75.000	75.000
Herstelkosten	52.500	52.500	52.500	52.500
Totaal	127.500	127.500	127.500	127.500
Investerings				
Investerings kunstwerken hout	1.818.575	-	-	135.429
Investerings kunstwerken diversen	-	736.137	-	33.857
Totale investeringen	1.818.575	736.137	-	169.286
Looptijd	2025			

In deze begroting zijn de investeringsbedragen en het bedrag voor groot onderhoud bij de kunstwerken aangepast naar het huidige prijspeil en een realistische planning. De komende jaren is een aantal vervangingen van civiele kunstwerken gepland, dit is met name terug te zien in de omvang van de investeringsbedragen in begrotingsjaren 2024 en 2025. Verder is in deze begroting beoordeeld of de omvang Voorziening Kunstwerken voor de komende 10 jaar voldoende is. Conform de verslagleggingsvoorschriften mag daarbij de stand van de Voorziening niet negatief zijn. De ingeschatte stand van de Voorziening Kunstwerken per 1 januari 2024 ter grootte van € 414.000 is niet toereikend voor de uitgaven van groot onderhoud voor de komende 10 jaar, Vandaar is in deze begroting een structurele dotatie opgenomen van € 75.000 om de omvang van deze Voorziening de komende 10 jaar op peil te houden.

Beheerplan Groen

Het Beheerplan Groen omvat het beheer en onderhoud van het openbaar groen in de gemeente Steenberg. De scope omvat alle bomen, beplantingen en grassen op openbaar terrein. Het gaat hierbij om het vervangend groenonderhoud. Niet tot de scope behoort het groen op (sport)accommodaties en begraafplaatsen. Het Beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025 en is samengesteld op basis van de destijds beschikbare informatie.

De basis op orde

De data waarover de gemeente beschikt, zijn voor een groot deel onvolledig en niet geheel actueel. Om een beter onderbouwd beeld te kunnen geven van het noodzakelijke onderhoud en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen, is er inmiddels gestart met het op orde brengen er van. Ook in de komende 2 jaren zal dit de nodige inspanningen vragen.

Beheerstrategie

De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Onderhoud

Binnen het onderhoud van beplantingen en grassen wordt er onderscheid gemaakt tussen de volgende type onderhoud:

- Dagelijks onderhoud: dit zijn over het algemeen dagelijks repeterende en verzorgende onderhoudsmaatregelen zoals onkruidbestrijding, gazon maaien, bladharken en zwerfvuil verwijderen;
- Technisch onderhoud: dit zijn werkzaamheden van minder repeterende aard en worden vaak één keer in de zoveel jaar uitgevoerd. Voorbeelden van technisch onderhoud zijn het terugzetten, snoeien en inboeten van beplantingen;
- Vervangingen: dit zijn het algeheel vervangen van het aanwezige groen gezien de leeftijd en uitstraling ervan.

Bij de vaststelling van het Groenbeheerplan is gekozen is voor kwaliteitsniveau B voor al het openbaar groen. Uitzondering daarin zijn de centrumlocaties en begraafplaatsen. Hier is gekozen voor kwaliteitsniveau A.

Vervanging

Groen is levend materiaal, waarvan de levensduur eindig is. Vervanging van groen vindt plaats aan het einde van de levensduur, het moment waarop blijkt uit de inspecties en monitoring en varieert van soort beplanting en de plaatselijke omstandigheden. Als er beplanting moet worden vervangen, zullen er extra financiële middelen (investeringskredieten) worden gevraagd om het plan uit te voeren.

Inspectie en monitoring

Momenteel vindt er alleen een jaarlijkse schouw plaats door de Buitendienst waarbij per wijk bepaald wordt waar de aandachtspunten zitten. Er vindt dus geen structurele monitoring plaats op het gebied van de kwaliteit van het openbaar groen. Het is de bedoeling om tijdens de komende planperiode in samenwerking met de wijkteams de kwaliteit van het openbaar groen structureel te gaan meten.

VTA-inspectie voor bomen

De boomeigenaar heeft een zorgplicht: aantoonbaar goede zorg besteden aan bomen om te voorkomen dat ze anderen schade toebrengen. Middels een VTA-inspectie worden hierbij alle bomen, die eigendom zijn van de gemeente, geïnspecteerd met de volgende frequentie:

- Bomen tussen de 0 en 15 jaar oud: 1 keer per 5 jaar;
- Bomen ouder dan 15 jaar: 1 keer per 3 jaar;
- Attentiebomen: jaarlijks.

De eerste pilot is succesvol verlopen, het volledige bomenbestand wordt de komende periode op deze gedegen manier in kaart gebracht.

Uitvoeringsprogramma

Jaarlijks wordt er een Uitvoeringsprogramma Groen opgesteld, een en ander aan de hand van de volgende indeling:

- Gebiedsgerichte projecten: ingepast in de integrale projecten binnen de Meerjarenplanning BRA-BOR;
- Individuele projecten: Groen dat aan vervanging toe is onder andere door ziekte / aantasting, afnemende kwaliteit en waar geen gebiedsgerichte aanpak gaat plaatsvinden in de komende 5 jaar.

Openbaar groen buiten de kom

Het openbaar groen buiten de kom bestaat hoofdzakelijk uit bomen en wegbermen. Van de bomen in het buitengebied is er een quickscan gemaakt van de kwaliteit. Deze is gehanteerd om een eerste indruk te krijgen van de noodzaak om hier bomen (planmatig) te vervangen. Daarbij kan de diversiteit worden vergroot en de kans op grootschalige kaalslag door ziekte worden voorkomen. Op deze manier wordt er gewerkt aan een duurzaam bomenbestand.

Wat de wegbermen in het buitengebied betreft, is er in 2021 gestart met de uitvoering van ecologisch maaibeheer. De uitvoering ervan vindt plaats in samenwerking met Waterschap Brabantse Delta. In 2022 is het bestek opnieuw op de markt gezet.

Door de overstap van het oude maaibeheer naar het nieuwe ecologische maaien is er veel veranderd in de beleving. Momenteel wordt het huidige bestek geëvalueerd en waar nodig wordt dit aan de hand van de bevindingen waar nodig aangepast.

Gezien de huidige marktomstandigheden en prijsstijgingen zijn de voorstellen voor de gevraagde onderhoudsbudgetten van openbaar groen aangepast en is de financiële doorvertaling in de voorliggende Begroting weergegeven.

De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening	er is geen voorziening			
Explotatie				
Aankoop en onderhoud plantmateriaal	132.400	132.400	132.400	132.400
Aanschaffingen	59.800	59.800	59.800	59.800
Inhuur groenonderhoud	346.754	346.754	346.754	346.754
Overig	19.000	19.000	19.000	19.000
Totaal	557.954	557.954	557.954	557.954

	2024	2025	2026	2027
Investerings				
Groenbeheerplan beplanting binnen de bebouwde kom	149.000	221.000	100.000	76.000
Groenbeheerplan bomen binnen de bebouwde kom	224.000	332.000	150.000	114.000
Groenbeheerplan bomen buitengebied	60.000	60.000	60.000	60.000
Realisatie/herinrichting project Klaprozenveld	150.000	-	-	-
Totale investeringen	583.000	613.000	310.000	250.000
Looptijd	2025			

Beheerplan Openbare verlichting

Het Beheerplan Openbare Verlichting is gericht op het beheer en onderhoud van Openbare Verlichting (OV) in de gemeente Steenberg. De asset omvat alle masten, armaturen, lampen en kabels. Buiten de scope valt sportveldenverlichting, verkeersregelinstallaties, lichtreclame en onderdelen welke aan lichtmasten hangen zoals camera's, banners, bloembakken, feestverlichting, vlaggen en bebording. Het Beheerplan is opgesteld voor de planperiode 2022 tot en met 2025.

Beheer

Met ingang van 1 januari 2024 is het beheer en het monitoren van het onderhoud van de OV ondergebracht bij een extern bedrijf (Nobralux). Een en ander in navolging van het beheer van civieltechnische kunstwerken. Door middel van een overeenkomst zijn het rollenspel en de bijbehorende condities vastgelegd.

Databeheer

- De externe marktpartij voert de operationele beheertaak van de OV uit.
- In een beheersysteem (Ireal), worden door deze partij de storingsafhandeling, onderhoud en mutaties verwerkt.

Beheerstrategie

De beheeruitgangspunten en ambities vertalen zich in de volgende beheerstrategie:

Onderhoud

- Er wordt zowel preventief als correctief onderhoud uitgevoerd om de OV op orde te houden. Het preventief onderhoud is gericht op het 2 keer per jaar schouwen van de verlichting langs doorgaande wegen en op industrieterreinen. Het correctief onderhoud is gericht op het herstellen op basis van klachten en meldingen, de schouw en eigen constatering. Storingen worden over het algemeen binnen 5 werkbare dagen opgelost, storingen aan het elektranet duren in de regel beduidend langer.
- Onderhoudswerkzaamheden zijn uitbesteed binnen een meerjarig onderhoudscontract. Dit contract loopt met opties op verlenging tot en met 2025.
- Het verhalen van schades als gevolg van aanrijdingen en vandalisme is per 1 januari 2024 ondergebracht bij Nobralux.

Vervanging

- Voor het vervangen van masten, armaturen en onderdelen worden de termijnen gehanteerd zoals vermeld in de Nota Afschrijvingen;
- In de komende jaren wordt bij de gebiedsgerichte aanpak (projecten) de resterende verouderde verlichting (5%) vervangen door duurzame Led-armaturen.

Monitoring

- Binnen het onderhoudscontract wordt 2 keer per jaar geschouwd langs doorgaande wegen en industrieterreinen.
- Voor de overige gebieden in Steenberg en vindt er monitoring plaats vanuit de registratie van klachten en meldingen en eigen constatering.

Realisatie

Naast de reguliere werkzaamheden wordt in 2024 gewerkt aan de gebiedsgerichte projecten zoals genoemd in de asset wegen en daarnaast worden een aantal masten en armaturen vervangen in het centrum van Steenberg. Waar mogelijk maken de geplande werkzaamheden aan de OV deel uit van integrale projecten.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Onderhoud, remplace (via de voorziening)	142.200	142.200	142.200	131.900
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	22.204	22.204	22.204	22.204
Energiekosten	85.000	85.000	85.000	85.000
Totaal	107.204	107.204	107.204	107.204
Investerings				
Investerings vervanging masten	10.019	57.034	63.295	57.946
Investerings vervanging armaturen	91.679	38.022	167.994	219.014
Totale investeringen	10.019	57.034	63.295	57.946
Looptijd	2025			

In deze begroting zijn de investeringsbedragen en het bedrag voor groot onderhoud bij de openbare verlichting aangepast naar het huidige prijspeil en een realistische planning. Verder is in deze begroting beoordeeld of de omvang Voorziening Openbare Verlichting voor de komende 10 jaar toereikend is. Conform de verslagleggingsvoorschriften mag daarbij de stand van de voorziening niet negatief zijn. De ingeschatte stand van de Voorziening Openbare Verlichting per 1 januari 2024 ter grootte van € 1,1 mln is niet voldoende voor de uitgaven van groot onderhoud voor de komende 10 jaar, Vandaar is in deze begroting de structurele dotatie verhoogd naar € 22.204 om de omvang van deze Voorziening de komende 10 jaar op peil te houden.

Watergangen

Groot onderhoud waterbodems

Het Waterschap Brabantse Delta en de gemeente staan voor de opgave van het groot onderhoud van de watergangen in het stedelijk gebied. Het zogenaamde baggeren is een maatregel om een zo goed mogelijke doorstroming te realiseren en te behouden en draagt bij aan de verbetering van de waterkwaliteit. Naast de watergangen die het Waterschap Brabantse Delta in beheer en onderhoud heeft, heeft de gemeente ook een aantal grotere watergangen in beheer en onderhoud. Voor de watergangen waar het Waterschap verantwoordelijk voor is, staat de gemeente aan de lat voor de ontvangstplicht van vrijkomend slib en begroeiing. Voor de eigen watergangen is de gemeente verantwoordelijk voor de totale werkzaamheden.

Baggerbeheerplan Stedelijke Water

In het Baggerbeheerplan Stedelijk Water 2019-2026 is een indicatie gegeven van de hoeveelheid te verwachten vrijkomende baggerspecie en welke middelen nodig zijn voor het verwijderen, verwerken en afvoeren hiervan. Samen met het Waterschap is een Meerjarenprogramma opgesteld om zo doelmatig mogelijk in samenwerking projecten te combineren.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening				
Onderhoud (via de voorziening)	161.875	161.875	161.875	161.875
Totaal	161.875	161.875	161.875	161.875
Exploitatie				
Dotatie voorziening groot onderhoud	84.025	84.025	84.025	84.025
Klein onderhoud	10.000	10.000	10.000	10.000
Diverse uitgaven	2.000	2.000	2.000	2.000
Onderhoud sloten en watergangen	37.150	37.150	37.150	37.150
Totaal	133.175	133.175	133.175	133.175
Totale investeringen	-	-	-	-
Looptijd	2026			

Baggerbeheerplan landelijke gebied

Net als voor het stedelijk gebied dient er voor de baggerwerkzaamheden in het buitengebied ook een Beheerplan te worden opgesteld. In samenwerking met het Waterschap is inzichtelijk gemaakt om welke werkzaamheden het gaat, welke hoeveelheid baggerspecie er naar verwachting vrijkomt en hoe wordt omgegaan met de ontvangstplicht. De wijze van ontvangen heeft direct relatie met het overgaan naar ecologisch maaibeheer en zal andere maatregelen vergen dan voorheen.

De gemeente Steenbergen heeft Samenwerkingsovereenkomst Baggeren Stedelijk Water in Steenbergen (SOK) 2023-2024 vastgesteld, waarin de samenwerking en condities zijn vastgelegd.

Beheer Speelvoorzieningen

Het aanbieden van speelvoorzieningen is geen wettelijke verplichting het is een autonome taak van de gemeente en een eigen verantwoordelijkheid hoe om te gaan met speelvoorzieningen in de openbare buitenruimte. De veiligheid van speeltoestellen is geregeld in het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Dit Warenwetbesluit heeft onder andere betrekking op de keuring voor ingebruikname en tijdens het gebruik, het bijhouden van een logboek en het verrichten van onderhoudswerkzaamheden.

Kadernota Spelen en Bewegen

In 2022 is de Kadernota Spelen en Bewegen in de openbare ruimte bestuurlijk vastgesteld. Hierin is onder meer aangegeven wat de gemeente op het gebied van speelruimte wil bereiken en wat de gemeente daarvoor gaat doen. Dit beleid dient als kader voor nieuwe initiatieven en herontwikkeling op het gebied van spelen en bewegen waarbij inrichting en uitvoering in samenspraak en samenwerking met bewoners plaatsvindt.

Uitvoeringsprogramma

In het verlengde van de Kadernota wordt momenteel het Uitvoeringsprogramma Spelen opgesteld, dat begin 2024 zal worden opgeleverd. Dit Uitvoeringsprogramma geeft onder meer inzicht in de meerjarige verbetering en vervanging van speeltoestellen en speelplekken in de gemeente Steenberg. Onderdeel hiervan is een behoeftepeiling onder inwoners, het eerste moment waarop inwoners betrokken zullen worden. De insteek is om in 2024 de voorbereiding en realisering van een viertal speelplekken volgens planning in gang te zetten.

Voor het realiseren van de speelplekken zijn investeringen noodzakelijk welke in de voorliggende Begroting zijn weergegeven.

Onderhoud tot uitvoering

De huidige speelplekken en speeltoestellen worden zodanig onderhouden dat deze veilig zijn voor gebruik en gemeentelijke aansprakelijkheidstelling zoveel als mogelijk voorkomen.

In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen.

De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd:

	2024	2025	2026	2027
Voorziening	er is geen voorziening			
Exploitatie				
Aanschaffingen	5.000	5.000	5.000	5.000
Onderhoud	8.100	8.100	8.100	8.100
Diverse uitgaven	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal	18.100	18.100	18.100	18.100
Investerings				
Vervangen speeltoestellen	210.000	-	-	-

Riolering

Evenals bij de verhardingen is het in goede gebruikstoestand houden van riolering belangrijk voor het op waarde houden van het geïnvesteerd vermogen. Vanuit de Wet Milieubeheer en de Waterwet heeft de gemeente de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. In het uitgebreid Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) formuleert de gemeente hoe zij deze zorgplichten invult en bekostigt.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP)

Door middel van het vGRP wordt vastgelegd wat de doelen zijn en wat de rol van burgers en bedrijven is ten aanzien van afval-, hemel-, en grondwater. In het verlengde hiervan bestaat de ambitie om, binnen de reikwijdte van de zorgplichten, bij te dragen aan gemeenschappelijke doelen zoals klimaatadaptatie, duurzaamheid en een gezonde leefomgeving.

Het vGRP Steenberg 2024-2027 is ambtelijk nagenoeg afgerond en wordt gereed gemaakt voor bestuurlijke besluitvorming begin 2024.

Bij het opstellen van het vGRP hebben de drie K's (kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid) centraal gestaan, er wordt nu een vierde K aan toegevoegd: de 'K' van klimaatadaptatie. Door dit vGRP

zoveel mogelijk gezamenlijk op te stellen met de Waterkring West is het mogelijk op termijn meer doelmatigheidswinst te behalen. Door van elkaar te leren en in de toekomst meer zaken gezamenlijk op te pakken, zullen de kosten/lasten minder hard stijgen, zal de kwaliteit stijgen en de kwetsbaarheid verminderen.

Het vGRP 2024-2027 is het resultaat van een gezamenlijk planvormingsproces binnen de Waterkring West en vormt de basis voor structurele samenwerking binnen onze regio. Deelnemers aan dit traject zijn Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Steenbergen, Woensdrecht, Waterschap Brabantse Delta, Brabant Water en Evides. Er is gestreefd naar zoveel mogelijk uniforme beleidsuitgangspunten binnen dit samenwerkingsverband, waarbij er voldoende ruimte is voor de zogenaamde couleur locale.

DPRA-Routekaart en duurzaamheid

In 2050 dient de transitie naar een klimaatbestendige en waterrobuuste ruimtelijke inrichting gereed te zijn. Dit moet gebeuren door de gevolgen van overstromingen, droogte, hitte en wateroverlast zo veel mogelijk te beperken. In december 2020 heeft de gemeente Steenbergen met het uitvoeren van de Klimaat-stresstest al een eerste stap gezet naar het bereiken van dit gezamenlijke doel. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen gaan aan de slag, de Routekaart van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptie (DPRA) wijst daarbij de weg en de te maken stappen.

Momenteel ontbreekt vastgesteld gemeentelijk beleid op het vlak van duurzaamheid. Toch kunnen maatregelen op het terrein van de klimaatbestendigheid c.a. niet ontbreken bij (her)inrichting van de openbare ruimte. Tot aan het moment van vastgesteld beleid kan kennis en ervaring uit de regio worden ingezet om ook dit aspect bij de uitwerking van de plannen te betrekken en waar mogelijk effectieve maatregelen toe te passen.

Uitvoeringsprogramma riolering

Om te voldoen aan de zorgplicht voor het afvalwater, vormt ook in 2024 de instandhouding van het rioolstelsel een belangrijk onderdeel van de Begroting. Het planmatig onderhoud, de renovatie en vervanging van riolering en (druk)gemalen zijn in een (integrale)projectplanning opgenomen. Daarnaast zijn in de Exploitatie de structurele maatregelen voor het kleine onderhoud en de reguliere instandhouding opgenomen.

Verder worden er nog verbeteringsmaatregelen uitgevoerd aan de gemeentelijke riolering die nodig zijn om de kans op wateroverlast te verkleinen en om de kwaliteit van het oppervlaktewater te bevorderen (Afkoppelen). Daar waar het Uitvoeringsprogramma voor de riolering aansluit op overige geplande werkzaamheden in de openbare ruimte (verhardingen, groen, GVVP, enz.) wordt het betreffende project integraal gerealiseerd.

Het geplande programma voor het planjaar 2023 kon omwille van het ontbreken van kaders en de beperkte beschikbare capaciteit slechts ten dele worden uitgevoerd. Omdat bleek dat integrale en projectmatige aanpak noodzakelijk was, zijn enkele geplande vervangingen naar een later moment opgeschoven. In het kader van het nieuwe vGRP 2024-2027 zal een geactualiseerd maatregelenpakket worden voorgelegd.

Gedurende de afgelopen jaren is in de gemeente Steenbergen gaandeweg een achterstand ontstaan in het planmatig onderhoud en het vervangen van onderdelen van de gemeentelijke riolering. Onder andere de vervanging van rioolgemalen, het vervangen van Iba's en het planmatig onderhoud van watergangen worden hier genoemd. Dit heeft ertoe geleid dat de inzameling van huishoudelijk afvalwater – een wettelijke verplichting van de gemeente – op meerdere locaties risico's loopt.

Er dienen extra maatregelen te worden genomen daar anders ingrijpen vanuit het Waterschap Brabantse Delta niet is uit te sluiten met alle gevolgen van dien. Daarom zijn er voor deze onderdelen in de Begroting 2024 maatregelen voorgesteld om deze risico's zo snel en zo goed mogelijk af te dekken en de ontstane achterstand in te lopen. Gezien de aard en omvang van deze maatregelen kunnen deze standalone gefaseerd worden uitgevoerd.

Relatie met gemeentelijke rioolheffing

Met de begroting vindt - op basis van alle relevante financiële gegevens, lopende en verwachte lasten – een berekening plaats van de benodigde totale inkomsten uit de rioolheffing om op de lange termijn kostendekkend te zijn. Hierbij komen de geraamde opbrengsten overeenkomen met de geraamde lasten. Het biedt de onderbouwing voor het vaststellen van de rioolheffing.

Indien later in het jaar bij de jaarrekening werkelijk blijkt, dat er minder is uitgegeven aan riolering, wordt dit overschot ten gunste gebracht van de Voorziening Riolering. Andersom wordt bij een eventueel tekort in een jaar een beroep gedaan op deze Voorziening. Hiermee is de gemeente in staat om de tarieven te egaliseren ofwel gelijk te houden.

Uit de doorrekening van de budgetten van Riolering tijdens deze begroting blijkt, dat er een behoorlijk structureel tekort ontstaat tussen opbrengst uit heffingen en de geraamde kosten, Dit wordt met name veroorzaakt door een stijging in kosten en het feit, dat het riooltarief afgelopen jaren niet flink is gestegen, In deze begrotingsperiode 2024-2027 is het tekort niet op te vangen met de ingeschatte stand van de voorziening riolering per 1 januari 2024. Vandaar is het voorstel om het tarief in 2024 met 7% te verhogen en het resterend deel van het tekort op te vangen vanuit de Voorziening Riolering.

In de begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2024-2027 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2024 - 2027 geraamd;

	2024	2025	2026	2027
Voorziening	er is sprake van een egalisatievoorzier			
Investeringen				
Vervangen riolering	2.475.000	2.908.000	950.000	1.475.000
Verbetering riolering	275.000	420.000	395.000	375.000
Totale investeringen	2.750.000	3.328.000	1.345.000	1.850.000
Looptijd	2023 (tussentijds geactualiseerd bij de begroting 2023)			

In deze begroting zijn de investeringsbedragen aangepast naar het huidige prijspeil en een realistische planning. Met het 213a onderzoek en in de Tussenrapportage 2023 zijn oude investeringskredieten naar beneden bijgesteld, indien werkzaamheden niet meer in 2023 plaatsvinden, Verder zijn er in de nieuwe investeringsbedragen middelen opgenomen voor zogenaamde VAT kosten, zodat er voldoende budget is in het desbetreffende begrotingsjaar voor de voorbereiding, aanbesteding en toezicht van een project.

Paragraaf financiering